

Първата циганска конференция се провежда в гр. **Видин**, изборът на който не е случаен. **Първо**, защото в крайдунавските райони на България имало немалко цигани. По онова време река Дунав е главната артерия за стопански и културен обмен с Централна Европа. Затова и по нейните пристанища - Видин, Лом, Оряхово, Никопол, Свищов, Русе, Тутракан и Силистра - циганите са попълвали хамалските (носаческите) групи, които обслужвали пътници и товарно-разтоварните пратки, свързани с експорта и импорта на страната. **Второ**, защото в някои от дунавските градове и по-специално във Видин е имало отделни лица и групи цигани с по-висока обща и политическа култура, позволила им да станат инициатори на някои от първите организирани прояви за защита на правата и свободите, които ромите трябвало да изискват и защитават в следосвобожденска България, особено в условията на нарастващата експлоатация на най-неквалифицираните слоеве от трудовото население на страната, в "дъното" на които ромите заемали масово и трайно място.

Подробности за тази конференция и особено за нейния отзвук в живота на нашите роми, за съжаление, не се пазят в пълен обем. И това е лесно обяснимо, като се има предвид наличието на две неотрадни обстоятелства, едното от които засяга липсата на печатни органи на циганите които да ги съхранят и транслират за поколенията, а другото - липсата на достатъчен афинитет в българската политическа (а и научна) общественост към проблемите и дилемите на нашите цигани. Във връзка с това най-вече се помни, че страстен защитник на циганските избирателни права е бил известният адвокат д-р Марко Марков, за което той си е навлякъл омраза във форма и степен, която са го принудили да напусне след време София и да се засели и работи в Русе.

И все пак Конференцията е обективно едно голямо начало, дало тласък за цялостното осъзнаване на циганите в страната. Като своеобразен отзвук от тази Конференция (но не само и единствено на нея) са и някои особени прояви на ромите в следващите години. Така например, още на следващата година - 1902 г. - в София става едно знаменателно събитие, което говори за разкрепостяващия се дух на